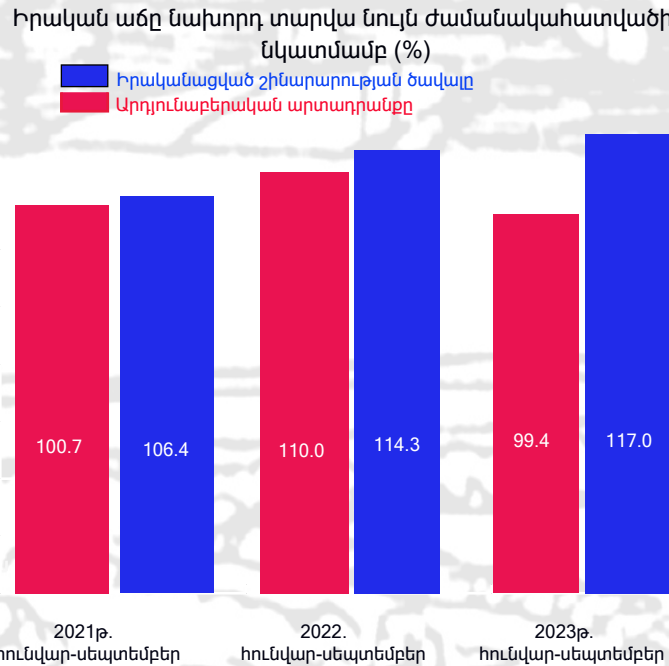
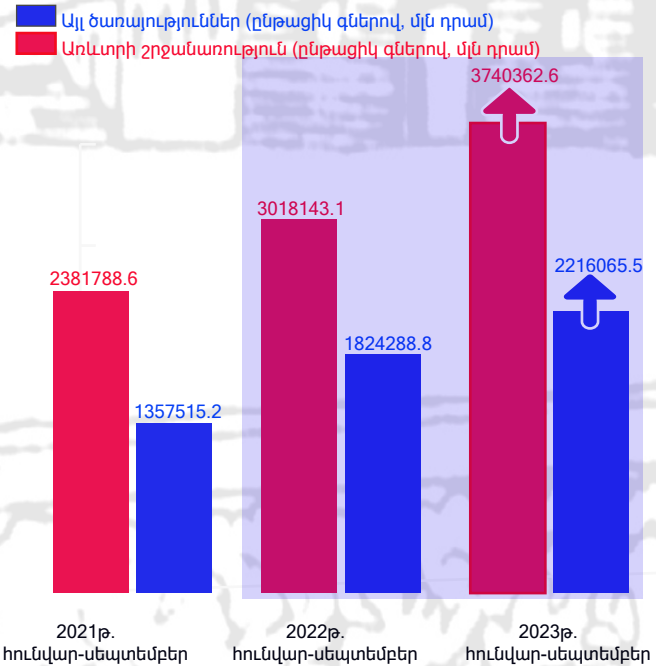
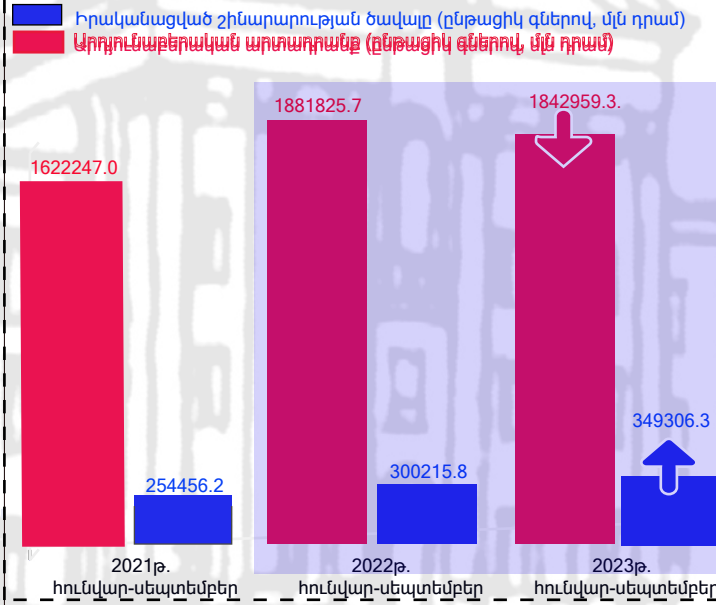
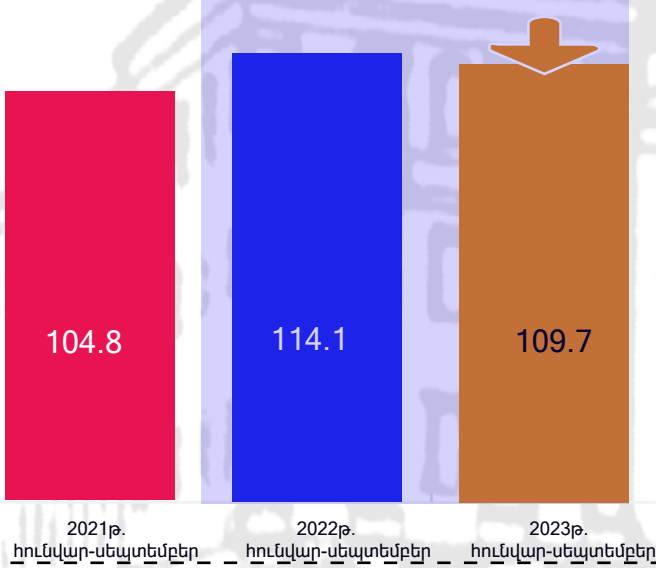

ՏԵՂԵԿԱԼԵ

2021-2023թթ. ՀՀ տնտեսությունը բնութագրող հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ (հունվար-սեպտեմբեր)

Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշ (ՏԱՑ) %

Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին 2022թ. նույն ժամանակաշրջանի նկատմամբ (աճողական) կազմել է՝ 109.7%, 2022թ. հունվար-սեպտեմբերին 2021թ. նույն ժամանակաշրջանի նկատմամբ՝ 114.1 %, իսկ 2021թ. հունվար-սեպտեմբերին 2020թ. նույն ժամանակաշրջանի նկատմամբ՝ 104.8%:

Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալը (ընթացիկ գներով) 2023թ. հունվար-սեպտեմբեր կազմել է 1 տրլն 842 մլրդ 959,3 մլն դրամ, ինչը 2022 թնույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ պակաս է 38 մլրդ 866.4 մլն դրամով, իսկ 2021թ. նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ ավել է 220մլրդ 712.3 մլն դրամով:

Հրականացված շինարարության ծավալը (ընթացիկ գներով) 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին կազմել է 349 մլրդ 306.3 մլն դրամ, ինչը 2022 և 2021 թվականների նույն ժամանակաշրջանների համեմատությամբ ավել է համապատասխանաբար 49մլրդ 90.5 մլն և 94 մլրդ 850.1 մլն դրամով:

Առևտրի շրջանառությունը (ընթացիկ գներով) 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին կազմել է 3 տրիլ, 740 մլրդ 362.6 մլն դրամ, ինչը 2022 և 2021 թվականների նույն ժամանակաշրջանների համեմատությամբ ավել է համապատասխանաբար 722մլրդ 219. 5 մլն և 1 տրլն 358մլրդ 574 մլն դրամով, իսկ ծառայությունների ծավալը (ընթացիկ գներով) 2023թ. հունվար-սեպտեմբեր կազմել է 2 տրիլիոն 216 մլրդ 65,5 մլն դրամ, ինչը 2022 և 2021թթ. նույն ժամանակաշրջանների համեմատությամբ ավել է համապատասխանաբար 391 մլրդ 776.7 մլն և 858 մլրդ 550,3 մլն դրամով:

Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալի իրական աճը 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին 2022թ. հունվար-սեպտեմբերի նկատմամբ կազմել է 99.4 %, 2022 և 2021 թվականների, ինչպես նաև 2021 և 2020 թվականների համեմատվող նույն ժամանակաշրջանների 110,0 %-ի և 100.7 %-ի պարագայում:

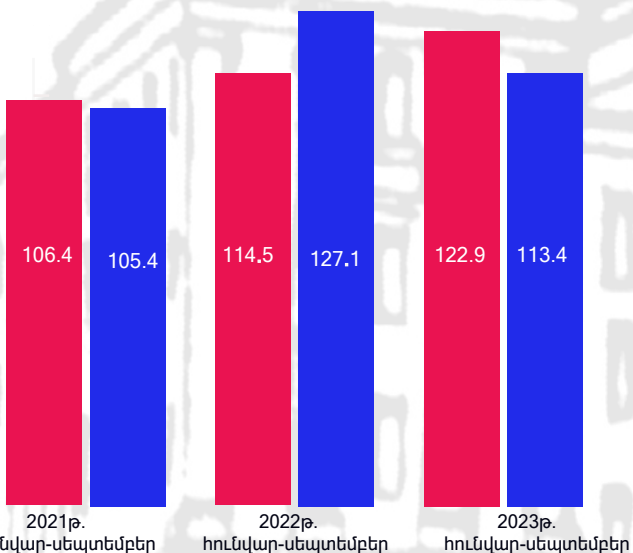
Հրականացված շինարարության ծավալի իրական աճը 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին 2022թ. հունվար-սեպտեմբերի նկատմամբ կազմել է 117 %, 2022 և 2021 թվականների, ինչպես նաև 2021 և 2020 թվականների համեմատվող նույն ժամանակաշրջանների 114.3 %-ի և 106.4-ի %-ի պարագայում:

ԱԺԲԳ

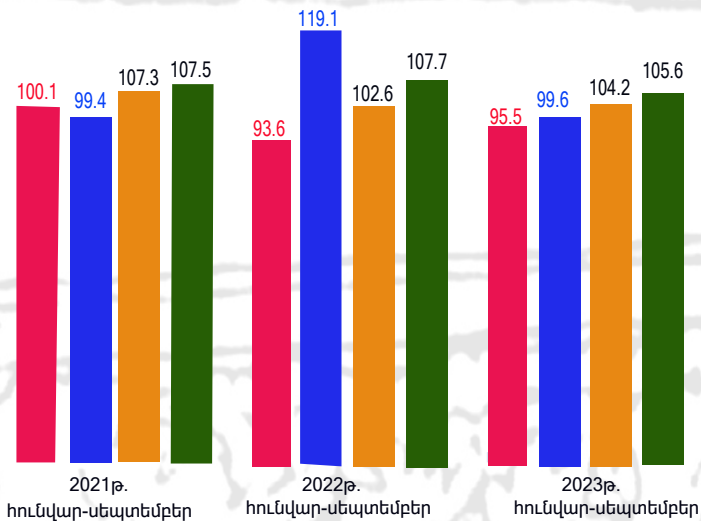
Իրական աճը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ (%)

Այլ ծառայություններ   Առևտրի շրջանառություն

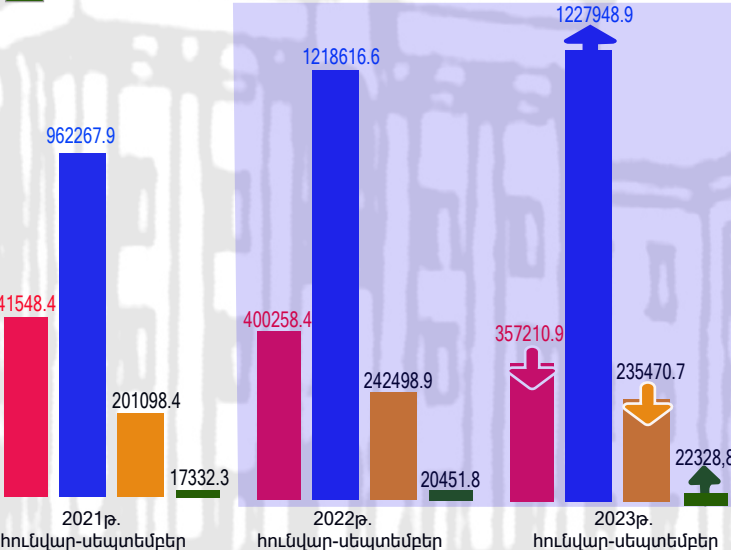

Իրական աճը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ (%)

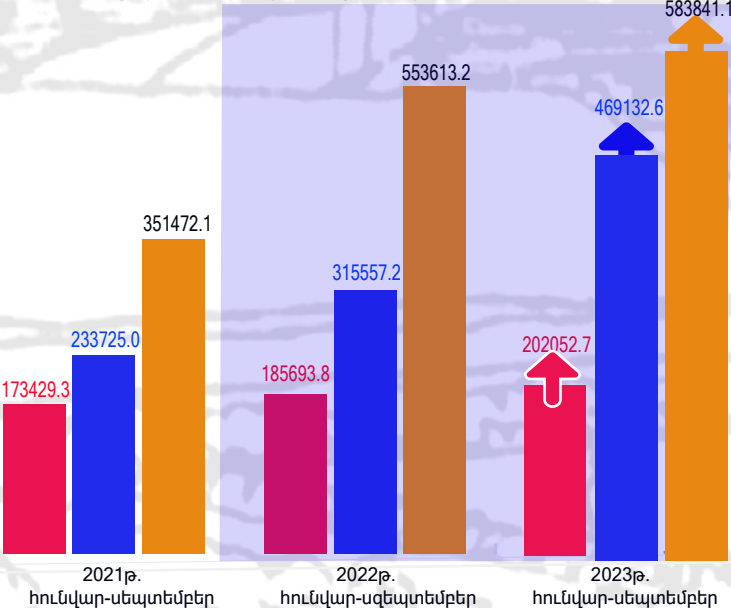
■ Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում
■ Մշակող արդյունաբերություն
■ Էլեկտրաէներգիայի, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում
■ Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում

■ Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում (ընթացիկ գներով, մլն դրամ)
■ Մշակող արդյունաբերություն (ընթացիկ գներով, մլն դրամ)
■ Էլեկտրաէներգիայի, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում (ընթացիկ գներով, մլն դրամ)
■ Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում (ընթացիկ գներով, մլն դրամ)

■ Մշակույթ, զվարճություններ և հանգիստ (ընթացիկ գներով, մլն դրամ)
■ Ֆինանսական և ապահովագրական գործունեություն (ընթացիկ գներով, մլն դրամ)
■ Տեղեկատվություն և կապ (ընթացիկ գներով, մլն դրամ)

Առևտրի շրջանառության իրական աճը 2023թ հունվար-սեպտեմբերին 2022թ. հունվար-սեպտեմբերի նկատմամբ կազմել է 122.9% 2022 - 2021 թվականների, ինչպես նաև 2021 և 2020 թվականների համեմատվող նույն ժամանակաշրջանների 114.5 %-ի և 106.4 %-ի պարագայում. իսկ այլ ծառայությունների ծավալի իրական աճը 2023 հունվար-սեպտեմբեր 2022թ. հունվար-սեպտեմբեր նկատմամբ կազմել է 113.4 %, 2022 և 2021 թվականների ինչպես նաև 2021 և 2020 թվականների համեմատվող նույն ժամանակաշրջանների 127.1 %-ի և 105.4 %-ի պարագայում:

Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում գործունեության մասով արտադրանքի ծավալը (ընթացիկ գներով) 2023թ. հունվար-սեպտեմբեր կազմել է 357 մլրդ 210.9 մլն դրամ, ինչը 2022թ. նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ պակաս է 43մլրդ 47.5 մլն դրամով, 2021 թ. նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ՝ 84 մլրդ 337.5 մլն դրամով: Մշակող արդյունաբերության մասով արտադրանքի ծավալը (ընթացիկ գներով) 2023թ. հունվար-սեպտեմբեր կազմել է 1 տրլն 227 մլրդ 948.9 մլն դրամ,

ինչը 2022 թ և 2021 թ նույն ժամանակաշրջանների համեմատությամբ ավել է համապատասխանաբար 24 մլրդ 26.2 մլն և 241 մլրդ 647.5 մլն դրամով: Էլեկտրաէներգիայի, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում գործունեության մասով արտադրանքի ծավալը 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին կազմել է 235 մլրդ 470.7 մլն դրամ, (ընթացիկ գներով), ինչը 2022թ. ցուցանիշից պակաս է 7 մլրդ 27.6 մլն դրամով, իսկ 2021թ. նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ ավել է 34 մլրդ 372.3 մլն դրամով:

Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում գործունեության մասով արտադրանքի ծավալը (ընթացիկ գներով) 2023թ. հունվար-սեպտեմբեր կազմել է 22 մլրդ.328.8 մլն դրամ, ինչը 2022թ. նույն ժամանակաշրջանների համեմատությամբ ավել է համապատասխանաբար 1 մլրդ 877.7 մլն և 4 մլրդ 996.5 մլն դրամով:

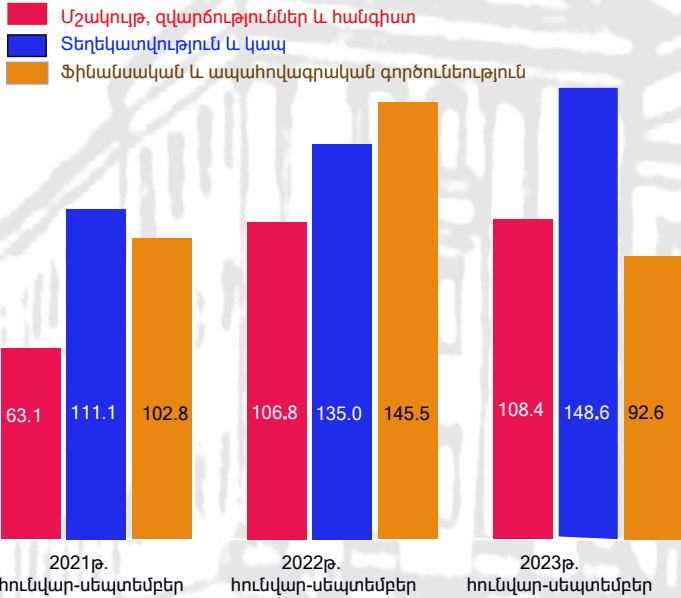
Հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում գործունեության մասով արտադրանքի ծավալի իրական աճը 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին 2022թ. հունվար-սեպտեմբերի նկատմամբ կազմել է 95.5%, 2022 և 2021 թվականների, ինչպես նաև 2021 և 2020 թվականների համեմատվող նույն ժամանակաշրջանների 93.6 %-ի և 100.1 %-ի պարագայում:

Մշակող արդյունաբերության մասով արտադրանքի ծավալի իրական աճը 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին 2022թ. հունվար-սեպտեմբերի նկատմամբ կազմել է 99.6 %, 2022 և 2021 թվականների, ինչպես նաև 2021 և 2020 թվականների համեմատվող նույն ժամանակաշրջանների 119.1 %-ի և 99.4 %-ի պարագայում:

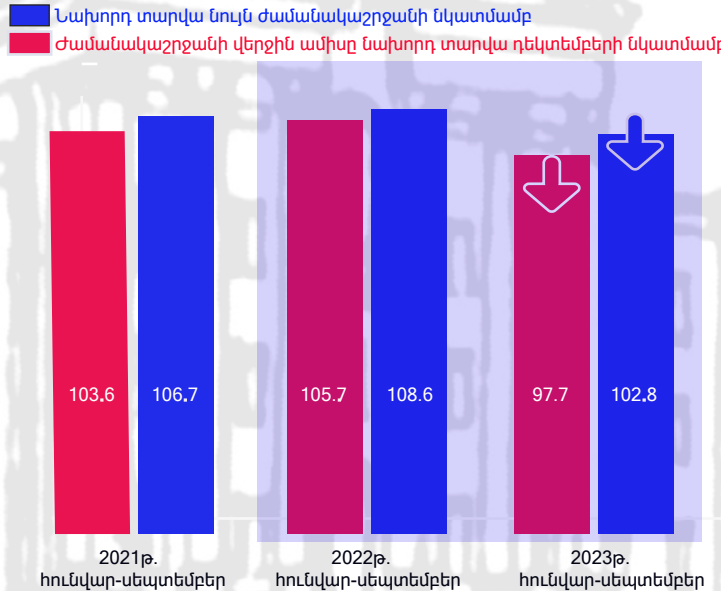
Էլեկտրաէներգիայի, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում գործունեության մասով արտադրանքի ծավալի իրական աճը 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին 2022թ. հունվար-սեպտեմբերի նկատմամբ կազմել է 104.2 %, 2022 և 2021 թվականների, ինչպես նաև 2021 և 2020 թվականների համեմատվող նույն ժամանակաշրջանների 102.6 %-ի և 107.3 %-ի պարագայում:

Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում գործունեության մասով արտադրանքի ծավալի իրական աճը 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին 2022թ. հունվար-սեպտեմբերի նկատմամբ կազմել է 105.6 %, 2022 և 2021 թվականների, ինչպես նաև 2021 և 2020 թվականների համեմատվող նույն ժամանակաշրջանների 107.7%-ի և 107.5%-ի պարագայում:

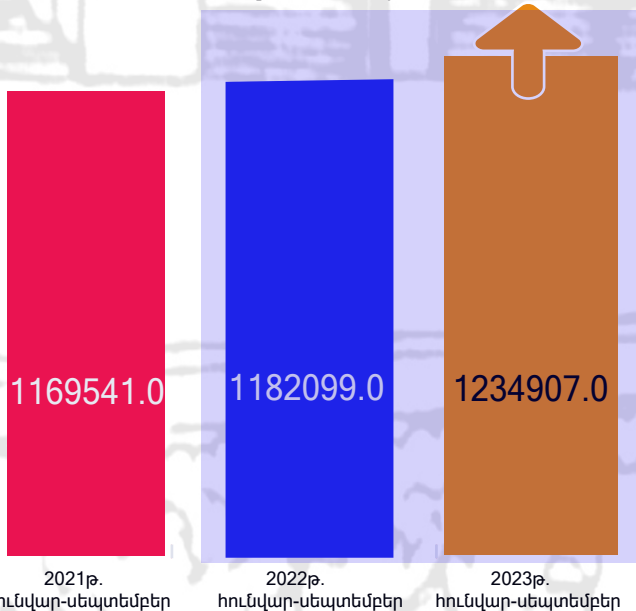
Իրական աճը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ (%)

Սպառողական գների ինդեքսը (ՍԳԻ) նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ (%)

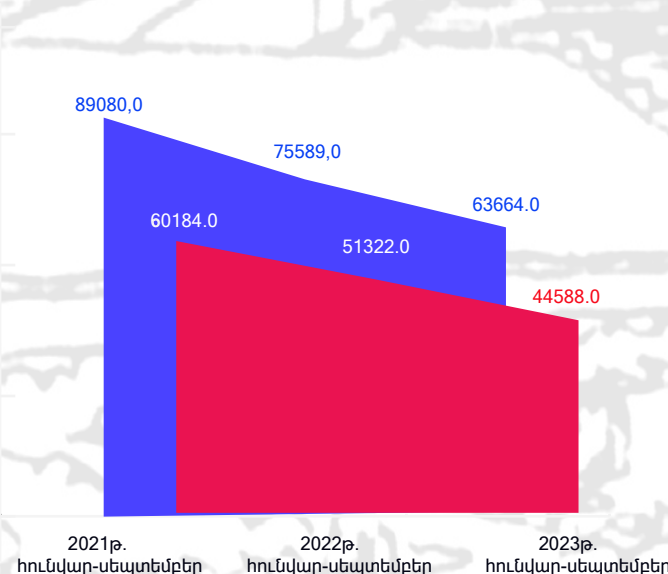

Չուտ միջազգային պահուստներ (ՉՄՊ), ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, մլն. դրամ

Վշխատանք փնտրողներ, ընդամենը ժամանակաշրջանի վերջին ամսվա դրությամբ, մարդ

Պաշտոնապես գրանցված գործազուրկների միջին ամսական թվաքանակը, ընդամենը ժամանակաշրջանի վերջին ամսվա դրությամբ, մարդ

Մշակույթ, զվարճություններ և հանգիստ ծառայությունների ծավալը (ընթացիկ գներով) 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին կազմել է 202 մլրդ 52.7 մլն դրամ, ինչը 2022 և 2021 թվականների նույն ժամանակաշրջանների համեմատությամբ ավել է համապատասխանաբար 16 մլրդ, 358.9 մլն և 28 մլրդ 623.4 մլն դրամով:

Տեղեկատվություն և կապ ծառայությունների ծավալը (ընթացիկ գներով) 2023թ. հունվար-սեպտեմբեր կազմել է 469 մլրդ 132.6 մլն դրամ, ինչը 2022թ. և 2021 թ. հ նույն ժամանակաշրջանների համեմատությամբ ավել է համապատասխանաբար 153 մլրդ 575.4 մլն և 235 մլրդ 407.6 մլն դրամով:

Ֆինանսական և ապահովագրական գործունեություն ծառայությունների ծավալը (ընթացիկ գներով) 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին կազմել է 583 մլրդ 841.1 մլն դրամ, ինչը 2022 և 2021 թվականների նույն ժամանակաշրջանների համեմատությամբ ավել է համապատասխանաբար 30 մլրդ 227.9 մլն և 232 մլրդ 369 մլն դրամով:

Մշակույթ, զվարճություններ և հանգիստ ծառայությունների ծավալի իրական աճը 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին 2022թ. հունվար-սեպտեմբերի նկատմամբ կազմել է 108,4 %, 2022 և 2021 թվականների, ինչպես նաև 2021 և 2020 թվականների համեմատվող նույն ժամանակաշրջանների 106.8 %-ի և 63.1 %-ի պարագայում:

Տեղեկատվություն և կապ ծառայությունների ծավալի իրական աճը 2023թ. հունվար-սեպտեմբերի 2022թ. հունվար-սեպտեմբերի նկատմամբ կազմել է 148,6 %, 2022 և 2021 թվականների, ինչպես նաև 2021 և 2020 թվականների համեմատվող նույն ժամանակաշրջանների 135.7 % և 111,1 %-ի պարագայում:

Ֆինանսական և ապահովագրական գործունեություն ծառայությունների ծավալի իրական աճը 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին 2022թ. հունվար-սեպտեմբերի նկատմամբ կազմել է 92.6 %, 2022 և 2021 թվականների համեմատվող նույն ժամանակաշրջանների 145.5%-ի և 102.8 %-ի պարագայում:

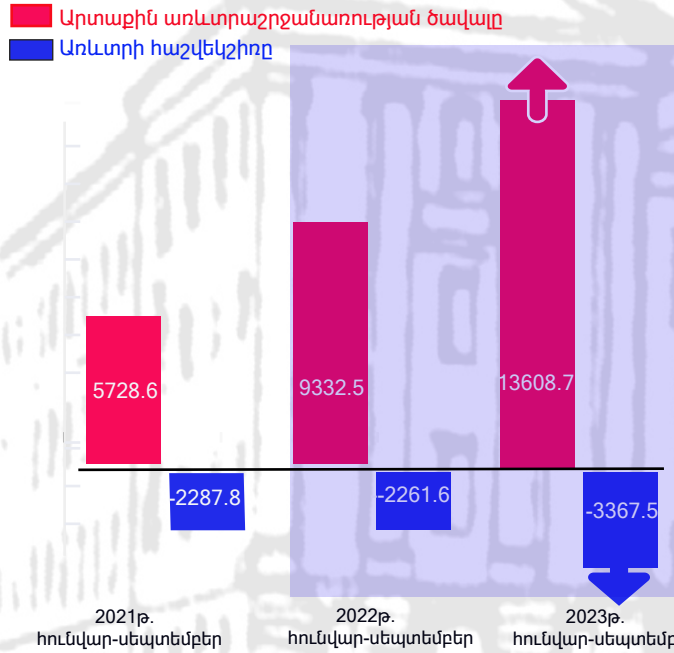
ՍԳԻ-ն 2023թ. սեպտեմբերին 2022թ. սեպտեմբերի նկատմամբ կազմել է 102.8%, 2022թ. սեպտեմբերին 2021թ. նույն ժամանակաշրջանի նկատմամբ՝ 108.6%, 2021թ. սեպտեմբերին 2020թ. նույն ժամանակաշրջանի նկատմամբ՝ 106.7%: ՍԳԻ-ն 2023թ. սեպտեմբերին 2022թ. դեկտեմբերի նկատմամբ կազմել է 97.7%, 2022թ. սեպտեմբերին 2021թ. դեկտեմբերի նկատմամբ՝ 105.7 %, 2021թ. սեպտեմբերին՝ 2020թ. դեկտեմբերի նկատմամբ՝ 103,6%:

Չուտ միջազգային պահուստները (ՉՄՊ) 2023թ. սեպտեմբերի վերջի դրությամբ կազմել է 1 տրլն 234 մլրդ 907 մլն դրամ, ինչը 52 մլրդ 808 մլն դրամով կամ 4.5 %-ով ավել է 2022թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից և 65մլրդ 366 մլն դրամով կամ 5,6%-ով 2021թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից:

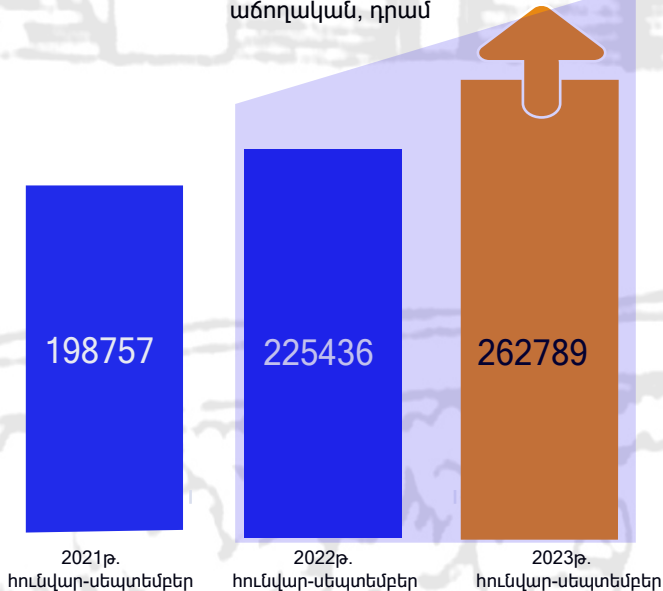
Վշխատանք փնտրողների թիվը 2023թ. սեպտեմբերի վերջի դրությամբ կազմել է 63664 մարդ, ինչը 11925 մարդով կամ 15.8%-ով պակաս է 2022թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից և 25416 մարդով կամ 28.5 %-ով պակաս է 2021թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից: Պաշտոնապես գրանցված գործազուրկների միջին ամսական թվաքանակը 2023թ. սեպտեմբերի վերջի դրությամբ կազմել է 44588 մարդ, ինչը 6734-ով կամ 13.1 %-ով պակաս է 2022թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից և 15596 մարդով կամ 25.9 %-ով պակաս է 2021թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից:

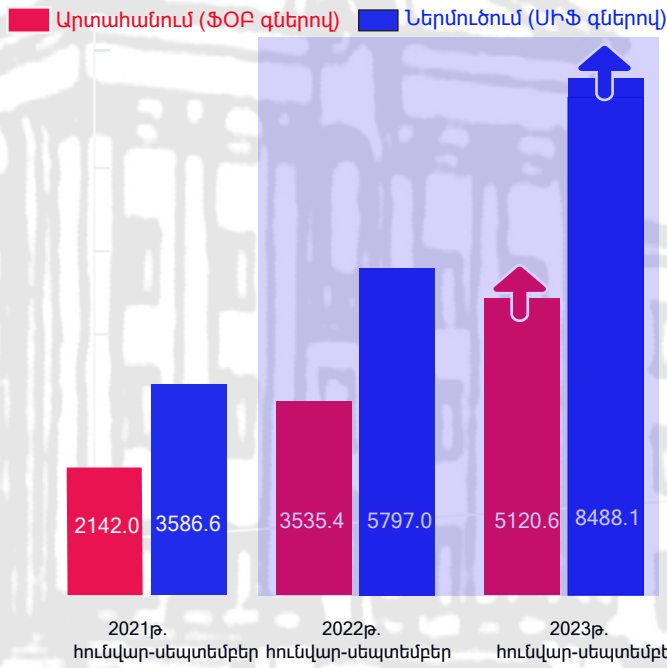
ՀՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը և առևտրի հաշվեկշիռը (մլն ԱՄՆ դոլար)

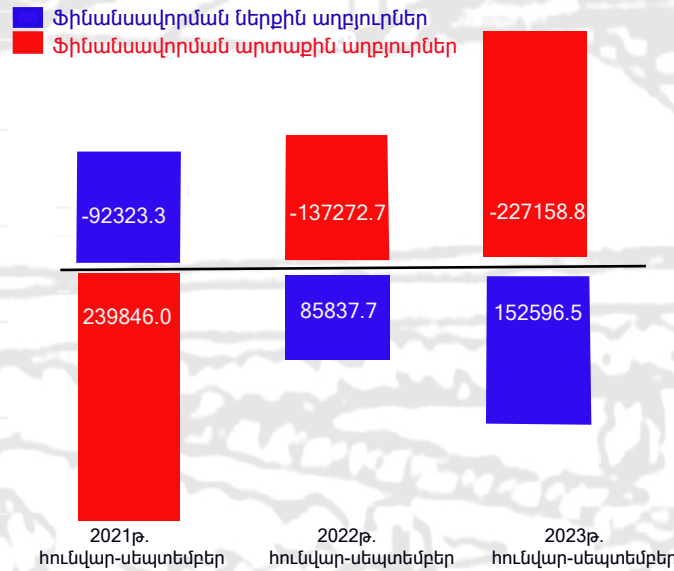
Միջին ամսական անվանական աշխատավարձը աճողական, դրամ

ՀՀ արտահանումը և ներմուծումը (մլն ԱՄՆ դոլար)

Պետական բյուջեի պակասուրդը/հավելուրդը և դրա ֆինանսավորման աղբյուրները, ընթացից գներով, մլն դրամ

Վրտաքին և փոխադարձ առևտրի առևտրաշրջանառության ծավալը 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին կազմել է 13 մլրդ 608.7 մլն. դոլար, ինչը 4 մլրդ 276.2 մլն դոլարով կամ 45.8 %-ով ավել է 2022թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից և 7 մլրդ 880.1 մլն. դոլարով 137.6%-ով ավել է 2021թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից:

Վրտաքին առևտրի հաշվեկշիռը 2023թ. սեպտեմբերին կազմել է - 3 մլրդ 367.5 մլն դոլար, ինչը -1 մլրդ 105.9 մլն դոլարով կամ 48.9 %-ով ավել է 2022թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից և -1 մլրդ 79.7 մլն դոլարով կամ 47.8 %-ով ավել է 2021թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից:

Վրտահանման ծավալը(ՖՕՔ գներով)2023թ.սեպտեմբերին կազմել է 5 մլրդ. 120.6 մլն դոլար, ինչը 1 մլրդ 590.6 մլն.դոլարով կամ 44.8 %-ով ավել է 2022թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից և 2 մլրդ 978,6 մլն դոլարով կամ 139.1%-ով ավել է 2021թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից:

Ներմուծման ծավալը (ՄԻՖ գներով) 2023թ. սեպտեմբերին կազմել է 8 մլրդ 488,1 մլն դոլար, ինչը 2 մլրդ 691.1 մլն. դոլարով կամ 46,4 %-ով ավել է 2022թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից և 4մլրդ 901.5 մլն դոլարով կամ 136.7%-ով ավել է 2021թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից:

Միջին ամսական անվանական աշխատավարձը (աճողական) 2023թ. հունվար-սեպտեմբերին կազմել է 262789 դրամ, ինչը 37353 դրամով կամ 16.6 %-ով ավել է 2022թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից և 64032 դրամով կամ 32.2 %-ով ավել է 2021թ. նույն ժամանակաշրջանի ցուցանիշից:

2023թ. հունվար-սեպտեմբերին ՀՀ պետական բյուջեի հավելուրդը կազմել է 74 մլրդ 562.3 մլն դրամ, ընդ որում, ներքին աղբյուրների հաշվին ֆինանսավորումը՝ 152 մլրդ 596.5մլն դրամ, արտաքին աղբյուրների հաշվին ֆինանսավորումը՝ -227,158.8 մլն դրամ: 2022թ. հունվար-սեպտեմբեր ՀՀ պետական բյուջեի հավելուրդը կազմել է 51 մլրդ 435 մլն դրամ: Ընդ որում ներքին և արտաքին աղբյուրների հաշվին ֆինանսավորումը կազմել է համապատասխանաբար 85,837.7 և -137,272.7 մլն դրամ: 2021թ. հունվար-սեպտեմբերին պետական բյուջեի պակասուրդը կազմել է -147 մլրդ 522.7 մլն դրամ, ընդ որում ներքին և արտաքին աղբյուրներից ֆինանսավորումը կազմել է համապատասխանաբար -92,323,3 և 239,846. մլն դրամ:

Տեղեկատվության համար աղբյուր են հանդիսացել Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական կոմիտեի ինտերնետային կայքի հրապարակումները ՀՀ սոցիալ-տնտեսական վիճակի վերաբերյալ